Dla pamięci

18 października tego roku odeszła na Wieczną Wartę Pani Maria Rudzińska – ppor. „Kalinka”. Należała do generacji Kolumbów i, zgodnie z przeznaczeniem swego pokolenia, włączyła się w działalność konspiracyjną. Została łączniczką w 2 pp Leg. AK. Pani Maria była świadkiem prawie całego XX wieku. Niemal do końca sprawna, uczestniczyła w życiu miasta, aktywnie działała w Kole ŚZŻ AK w Sandomierzu. Za bohaterstwo czasów wojny została uhonorowana Krzyżem Zasługi z Mieczami, Krzyżem Armii Krajowej, odznaką „Uczestnik Akcji Burza” oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Szczyciła się także srebrną i złotą odznaką Polskiego Czerwonego Krzyża. Niewielka posturą, ale wielka duchem pielęgnowała etos Armii Krajowej. Chcąc według tych wartości kształtować młode pokolenia, spotykała się z dziećmi i młodzieżą. Szybko nawiązywała kontakt z odbiorcami. Była bezpośrednia i otwarta na dialog. W 1999 roku, działając wspólnie z Panią Alicją Kaszyńską, walnie przyczyniła się do podjęcia przez Radę Miasta Sandomierza uchwały w sprawie nadania tytułów Honorowych Obywateli naszego grodu dwu wybitnym żołnierzom Polski Podziemnej – Zbigniewowi Kabacie i Leonowi Torlińskiemu. Zatroszczyła się o przywrócenie do Ponadgimnazjalnego Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Sandomierzu tablicy upamiętniającej tragiczne losy sandomierzan z okresu II wojny światowej, nauczycieli oraz uczniów Gimnazjum i Liceum Męskiego im. Marszałka J. Piłsudskiego, które miało swą siedzibę w tym obiekcie. Maria Rudzińska była świadkiem usunięcia tej tablicy ze ściany budynku; jak wspominała, postawiono ją obok śmietnika. W nocy rodziny tych, których tablica upamiętnia, przeniosły ją do kościoła pw. św. Józefa i do dziś znajduje się w przedsionku świątyni. Pani Maria wystąpiła z inicjatywą ufundowania nowej tablicy (tej z kościoła nie można było wymontować ze względu na stan techniczny), by przywrócić stan pierwotny, by uczynić zadość intencjom fundatorów i pamięci pomordowanych. Na apel „Kalinki” odpowiedzieli między innymi radni Rady Powiatu i członkowie Zarządu Powiatu. W 2014 r. odbyła się uroczystość odsłonięcia tablicy – kopii tej, którą wyrzucono przed prawie pół wiekiem.

„Kalinka” uczestniczyła w Zjazdach Kombatantek w Toruniu organizowanych przez generał Elżbietę Zawacką, legendarną „Zo”, jedyną Cichociemną, Damę Orderu Orła Białego. Była Maria Rudzińska skarbnicą wiedzy o Sandomierzu, znała wielu jego mieszkańców, każdy zakątek miasta i potrafiła o tym zajmująco opowiadać.

Konstanty Ildefons Gałczyński w „Pieśni o żołnierzach z Westerplatte” zaprowadził obrońców ojczyzny na „niebiańskie polany”. Wierzę, że i „Kalinka” właśnie tam odpoczywa.

Danuta Paszkowska